

PARTICULARITĂȚILE APLICĂRII SECHESTRULUI CA MĂSURĂ DE ASIGURARE ȘI DE EXECUTARE A HOTĂRÎRILOR JUDECĂTOREȘTI

Autor: Teodora MATEI, studenta grupei DP-1117
Coordonator: lector superior, Olga PISARENCO

Univestitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: *Sechestrul judiciar constituie un act procedural, elaborat de către stat, prin intermediul organelor sale competente, care, pe parcursul anilor a evoluat de la preluarea fără consimțământ a bunurilor - proprietatea persoanei datorate, pînă la aplicarea interdicțiilor asupra bunurilor- obiect al litigiului procesual efectuat doar în baza unui document executoriu. Acest garant procesual este stabilit atît în procedura civilă cît și penală, fiind supus unui control juridic primordial, și executat în baza regulilor expres stabilite de legiuitor în actele normative adoptate. Important rămîne faptul că sechestrul poate fi aplicat atît ca măsură de asigurare a unei acțiuni civile, cît și măsură de executare a unei hotărîri judecătorești (document executoriu).*

Cuvinte cheie: *sechestrul, măsură de asigurare/executare, sechestrul asigurator, sechestrul executoriu, executare silită, hotărîre judecătorească, ridicarea sechestrului, evaluare mobilă/imobiliară, hotărîre definitivă.*

Noțiunea de "sechestrul" își cunoaște existența pe teritoriul Republicii Moldova (în continuare RM) atît pînă la proclamarea suveranității republicii, cît și după consemnarea Delarației de independență din 27 august 1991, devenind astfel instrumentul primordial de constituire a unei modalități de executare a documentelor executorii în țară. Adoptarea unui șir de acte normative a asigurat pe parcursul anilor oferirea puterii juridice sechestrului, legiuitorul delimitînd tipurile de sechestrul, procedura punerii sub sechestrul, bunurile definite drept obiect al sechestrului, inclusiv și subiectele de drept în competența cărora revine această funcție.

Astfel, legislația actuală delimitează sechestrul sub două noțiuni, cum sunt :

1. Sechestrul drept *măsură de asigurare a acțiunii civile*, fundamentul juridic al acestei noțiuni reprezentînd Codul de Procedură Civilă nr. 225-XV din 30.05.2003, Capitolul XIII "Asigurarea acțiunii" (în continuare "sechestrul asigurator"- noțiune utilizată de legiuitorul român și recomandată spre utilizare de către autor);

2. Sechestrul drept *măsură de executare silită a documentelor executorii*, reglementările juridice fiind prevăzute în Codul de Executare al RM nr. 443 din 24.12.2004, Capitolul IX "Procedura de sechestrare și de vânzare a bunurilor" (în continuare "sechestrul executoriu");

Prin urmare, doctrina juridică delimitează aceste 2 noțiuni prin simboliza cuvintelor "asigurare" și "executare". Sechestrul asigurator reprezintă un mod de încredințare a bunurilor ce constituie obiect al litigiului procesual, aplicat de către instanța de judecată ce examinează litigiul, spre păstrare și/sau administrare pe întreaga durată a procesului de judecată, iar sechestrul executoriu- măsură de realizare a drepturilor creditorilor recunscute printr-un document executoriu prezentat spre executare, aplicată cu condiția dacă debitorul nu-și îndeplinește benevol obligațiile.

În sens comparat aceste două noțiuni se delimitează prin: temeiul și perioada aplicării sechestrului, calitatea și drepturile subiecților de drept, obiectul sechestrului și alți identificatori procesuali prevăzuți expres de legiuitor în actele normative procesuale. Analitic, sechestrul ca măsură de executare se deosebește de cel ca măsură de asigurare prin următoarele:

1. În cazul asigurării acțiunii, sechestrul poate fi aplicat de către judecător sau instanță la solicitarea ambelor părți participante în proces, pe cînd în cazul executării unui document executoriu, acesta poate fi aplicat la cererea creditorului doar de către executorul judecătorec.

2. În cazul asigurării acțiunii, aceasta se admite în orice fază a procesului pînă la etapa în care hotărîrea judecătorească rămîne definitivă, pe cînd la executarea silită sechestrul drept măsură de executare poate fi aplicată doar din moment ce hotărîrea a ramas definitivă și/sau irevocabilă, fiind executorie.

3. În cazul sechestrului asigurator, calitatea de subiecți de drept o posedă pîrîtul și reclamantul, iar în cazul executării silită subiecții dobîndesc calitatea de creditor și debitor.

4. În cazul sechestrului asigurator, încheierea de asigurare a acțiunii se execută imediat după eliberare, iar în cazul executării silită, titlul executoriu în baza căruia se efectuează executarea, poate fi prezentat spre executare în decursul a trei ani de la rămînerea definitivă a hotărîrii judecătorești, cu unele excepții prevăzute expres în legi speciale.

5. În cazul sechestrului asigurător, încheierile de asigurare a acțiunii pot fi atacate de ambele părți cu recurs (art.181 din Codul de procedură civilă), pe când în cazul încheierilor cu privire la intentarea procedurii de executare, aceasta poate fi contestată doar de către debitor.

Aplicarea sechestrului este prima etapă și constă din totalitatea măsurilor procesuale efectuate de organele competente(executorul judecătoresc) în baza actelor procesuale care statornicesc efectele juridice corespunzătoare. Conform prevederilor art. 115 din Codul de Executare al RM, sechestrarea bunurilor se efectuează în baza documentului executoriu, prin întocmirea unui proces-verbal în trei exemplare, fiind enumerate obiectele/documentele sechestrate, indicându-se numărul, măsura, greutatea lor, elementele de individualizare, gradul de uzură și valoarea nominală pe cât este de posibil.

În cadrul aplicării sechestrului pe bunuri, executorul judecătoresc are dreptul să deschidă și să cerceteze încăperile și depozitele încuiate dacă debitorul nu le deschide benevol, evitându-se deteriorarea nejustificată a bunurilor. Dacă în timpul cercetării încăperilor și a depozitelor debitorului se descoperă obiecte și documente a căror circulație este interzisă de lege, executorul judecătoresc informează neîntârziat organul de resort.

A doua etapă reprezintă **evaluarea bunurilor sechestrate**, procedură efectuată de executorul judecătoresc care constă în evaluarea bunurilor la prețul mediu de piață a localității unde se află bunurile. Dacă debitorul/creditorul nu este de acord cu evaluarea efectuată de executorul judecătoresc, acesta din urmă poate antrena la evaluare un specialist în domeniu pentru efectuarea unei evaluări repetate, dar dacă numeni nu supune contestării evaluarea executorului judecătoresc, ea se consideră veridică și definitivă.

Etapa a treia constă în **păstrarea bunurilor sechestrate**, se efectuează cu/fără consimțământul creditorului. În cazul aprobării consimțământului de către acesta, bunurile sechestrate se transmit spre păstrare, contra semnătură debitorului sau membrilor familiei lui. În cazul lipsei consimțământului, bunurile se transmit spre păstrare în baza unui contract de depozit. Persoana căreia i-au fost date spre păstrare bunurile nu este în drept să le folosească/înstrăineze/posede/tăinuiască și se obligă a aduce la cunoștință executorul cu privire la fructele acestuia. Excepție de la această regulă este cazul în care bunurile i-au fost transmise spre administrare silită. Administratorul se remunerează de către debitor, cuantumul remunertiilor fiind stabilit de către executorul judecătoresc conform tarifelor actual stabilite.

A patra etapă reprezintă **vînzarea bunurilor sechestrate**, care apare fie în cazul cînd bunurile depozitate au suportat schimbări care implică pericolul deprecierei/ degradării lui, sau în cazurile achitării valorii hotărîrii judecătorești. Bunurile sechestrate se vînd la licitație, și, în funcție de calitatea obiectului sechestrat (bun mobil/imobil, valută monetară, obiecte prețioase, bijuterii, ect), procedura vînzării delimitîndu-se prin legi speciale în dependență de obiectul în cauză. Pentru licitațiile efectuate în scopul vînzării bunurilor sechestrare deasemenea se achită taxe corespunzătoare ca și în cazul licitațiilor publice efectuate la cerere. (de văzut Codul fiscal al RM)

Și ultima etapă constituie **ridicarea sechestrului**, care constă în scoaterea de sub sechestr a bunurilor sechestrare în baza hotărîrii judecătorești definitive. Aceasta poate avea loc în cazul achitării de către debitor a datoriei și al recuperării cheltuielilor de executare; achitării datoriei și restituirii cheltuielilor de executare din contul altor bunuri vîndute sau prin alte modalități de executare; necesității sechestrării unor alte bunuri solicitate pe piață, în scopul urgentării executării documentului executoriu; vînzării bunului; creditorului, dacă sînt achitate cheltuielile de executare, inclusiv onorariul, alte cazuri enunțate în lege.

În **concluzie**, noțiunea de “aplicare a sechestrului” poate fi definit în calitate de drept dar totodată și obligație, delimitarea acestora stabilindu-se în funcție de modalitatea aplicării acestuia. În așa mod legiuitorul a reglementat cu precizie cazurile cînd sechestrul poate fi solicitat și executat, derivînd într-o oarecare măsură diferența calităților juridice ale acestei noțiuni.

Bibliografie:

1. Codul civil al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 1107 din 06.06.2002//M.O. nr.82-86/661 din 28.02.1994;
2. Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr.225-XV din 30.05.2003 // M.O. nr.111-115/451 din 12.06.2003.
3. Codul de executare al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr.443-XV din 24.12.2004 // M.O. nr.34-35/112 din 03.03.2005.
4. Codul fiscal al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr.1163-XIII din 24.04.1997 // M.O. nr.62/522 din 18.09.1997, republicat în M.O. din 08.02.2007.
5. www.fisc.md (vizitat la data de 02.10.2014);